AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (kibővített első tanács)

2005. szeptember 27. *

A T-134/03. és T-135/03. sz. egyesített ügyekben,

a **Common Market Fertilizers SA** (székhely: Brüsszel [Belgium], képviseli: A. Sutton barrister és N. Flandin ügyvéd)

felperesnek

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviseli: X. Lewis, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

alperes ellen

a 2002. december 20-i C (2002) 5217 végleges és C (2002) 5218 végleges bizottsági határozatok megsemmisítése tárgyában, amelyekben a Bizottság megállapította, hogy egy adott esetben nem volt jogszerű a behozatali vámok elengedése,

* Az eljárás nyelve: francia.

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁGA
(kibővített első tanács),

tagjai: B. Vesterdorf elnök, J. D. Cooke, R. García-Valdecasas, I. Labucka és V. Trstenjak bírák,

hivatalvezető: C. Kristensen tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2005. január 25-i tárgyalásra,

meghozta a következő

Ítéletet

Jogi háttér

1 A vámfizetési kötelezettség alól nem mentesített társaságok által exportált, Bulgáriából és Lengyelországból származó, húgysav és ammónium-nitrát keverékéből álló oldat behozatalára vonatkozó végleges dömpingellenes vám megállapításáról és az átmeneti vámmal biztosított összegek végleges megfizetéséről szóló, 1994. december 22-i 3319/94/EK tanácsi rendelet (HL L 350., 20. o.) 1. cikke

(3) bekezdésének második albekezdése az alábbi különleges dömpingellenes vámot állapítja meg:

„[...] Az olyan szabad forgalomba bocsátott behozatalra, amely nem közvetlenül valamely fent említett lengyelországi exportőr és termelő által kerül számlázásra valamely velük kapcsolatban nem álló importőr részére, az alábbi különleges vám kerül megállapításra:

a Zaklady Azotowe Pulawy által tanúsított [...] termékre [...] tonnánként 19 ECU összegű különleges vám kerül meghatározásra (járulékos Taric-kód: 8795)." [nem hivatalos fordítás]

2 A 2000. november 16-i 2700/2000/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 311., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 10. kötet, 239. o.) módosított, a Közösségi Vámkódex létrehozásáról szóló, 1992. október 12-i 2913/92/EGK tanácsi rendelet (HL L 302., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 4. kötet, 307. o., a továbbiakban: Vámkódex) 239. cikke az alábbiakat rögzíti:

„(1) A behozatali vagy kiviteli vámokat a 236., 237. és 238. cikkben említett helyzetektől eltérő más olyan helyzetekben is vissza lehet fizetni vagy el lehet engedni:

– amelyeket a bizottsági eljárásnak megfelelően kell meghatározni,

– amelyek olyan körülményekből adódnak, amelyeket nem az érintett személynek tulajdonítható megtévesztés vagy nyilvánvaló hanyagság okozott. A bizottsági eljárásnak megfelelően kell meghatározni azokat a helyzeteket, amelyekben ez a

rendelkezés alkalmazható, és azokat az eljárásokat, amelyeket ennek érdekében követni kell. A visszafizetés vagy elengedés különleges feltételekhez köthető.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt okok miatt a vámok visszafizetésére vagy elengedésére akkor kerülhet sor, ha az illetékes vámhivatalhoz [...] ilyen irányú kérelmet nyújtanak be."

3 A Vámkódex 4. cikkének 24. pontja alapján bizottsági eljárás alatt az említett kódex értelmében a 247. és 247a. cikkben meghatározott eljárást kell érteni.

4 A Vámkódex 247. cikke előírja, hogy „[a]z e rendelet végrehajtásához szükséges intézkedéseket [...] a 247a. cikk (2) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárásnak megfelelően kell elfogadni [...]".

5 A Vámkódex 247a. cikkének rendelkezése szerint:

„(1) A Bizottság munkáját a Vámkódex Bizottság (a továbbiakban: »a bizottság«) segíti.

(2) Ahol erre a bekezdésre történik hivatkozás, az 1999/468/EK határozat 5. és 7. cikkét kell alkalmazni [...].

(3) A bizottság elfogadja saját eljárási szabályzatát."

6 A Vámkódex Bizottság eljárási szabályzata 4. cikkének rendelkezése szerint:

„(1) A 14. cikk (2) bekezdésének megfelelően az elnök főszabály szerint legkésőbb az ülést megelőző tizennégy naptári nappal megküldi az Állandó Képviseletek és a bizottság tagjai számára a meghívót, az ülés napirendjét, valamint a bizottsági döntést igénylő intézkedési terveket és minden egyéb munkaanyagot.

(2) Sürgős esetekben, illetve amikor azonnal alkalmazandó intézkedés meghozatalára van szükség, a bizottság elnöke valamely bizottsági tag kérése vagy saját kezdeményezése alapján az ülést megelőző öt naptári napra lerövidítheti a megküldésre nyitva álló, előző bekezdésben említett határidőt.

(3) Különlegesen sürgős esetekben a bizottság elnöke eltekinthet az (1) és (2) bekezdésben megállapított határidő betartásától. Ha az így összehívott ülésen új napirendi pont felvétele merül fel, arról a bizottság tagjai egyszerű szótöbbséggel határoznak."

7 A Bizottságra ruházott végrehajtási hatáskörök gyakorlására vonatkozó eljárások megállapításáról szóló, 1999. június 28-i 1999/468/EK tanácsi határozat (HL L 184., 23. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 124. o., a továbbiakban: komitológiai határozat) 5. cikkének rendelkezése szerint:

„Szabályozási bizottsági eljárás

(1) A Bizottságot szabályozási bizottság segíti, amely a tagállamok képviselőiből áll, és elnöke a Bizottság képviselője.

(2) A Bizottság képviselője a bizottság elé terjeszti a meghozandó intézkedések tervezetét. A bizottság, az elnöke által az ügy sürgősségére tekintettel megállapított határidőn belül, véleményt nyilvánít a tervezetről. A véleményt [az] [EK] 205. [cikk] (2) bekezdésében a Tanácsnak a Bizottság javaslata alapján elfogadandó határozataira előírt többséggel kell meghozni. A bizottságban a tagállamok képviselőinek szavazatait az említett cikkben meghatározott módon kell súlyozni. Az elnök nem szavaz.

(3) A Bizottság, a 8. cikk sérelme nélkül, a tervezett intézkedéseket elfogadja, ha azok összhangban vannak a bizottság véleményével.

(4) Ha a tervezett intézkedések nincsenek összhangban a bizottság véleményével, vagy a bizottság nem nyilvánított véleményt, a Bizottság a meghozandó intézkedésekről haladéktalanul javaslatot terjeszt a Tanács elé, és erről tájékoztatja az Európai Parlamentet."

8 Az 1998. július 29-i 1677/98/EK bizottsági rendelettel (HL L 212., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 9. kötet, 30. o.) módosított, a Vámkódex végrehajtására vonatkozó rendelkezések megállapításáról szóló, 1993. július 2-i 2454/93/EGK bizottsági rendelet (HL L 253., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 6. kötet, 3. o., a továbbiakban: végrehajtási rendelet) 905. cikke különösen a következőket írja elő:

„(1) Ha az a döntéshozó vámhatóság, amelyhez a Vámkódex 239. cikkének (2) bekezdése szerint a visszafizetésre vagy elengedésre irányuló kérelem benyújtásra került, a 899. cikk alapján nem tud határozatot hozni, de a kérelmet olyan bizonyítékok támasztják alá, amelyek a körülményekből eredő olyan különleges helyzetet képezhetnek, amelynek során az érintett személy részéről sem csalárd szándék, sem nyilvánvaló gondatlanság nem merülhet fel, az adott hatóság tagállama az ügyet a 906–909. cikk alapján történő elintézés céljából a Bizottsághoz utalja.

A döntéshozó vámhatóság – ha az üggyel kapcsolatban semmilyen kételye nem merül fel – maga is határozhat a vámok visszafizetéséről vagy elengedéséről azokban az esetekben, amikor úgy ítéli meg, hogy a Vámkódex 239. cikke (1) bekezdésében megállapított feltételek teljesültek, és ha az ugyanabból a különleges helyzetből eredő egy vagy több behozatali vagy kiviteli művelet tekintetében keletkező összeg érintett személyenként kevesebb mint 50 000 ECU.

Az »érintett személy« kifejezést ugyanúgy kell értelmezni, mint a 899. cikk esetében.

Minden egyéb esetben a döntéshozó vámhatóság elutasítja a kérelmet.

(2) A Bizottság elé terjesztett ügyre vonatkozóan az eset teljes körű vizsgálatához szükséges valamennyi adatot a Bizottság rendelkezésére kell bocsátani. Az ügyirathoz csatolni kell ezenfelül egy, a visszafizetésért vagy elengedésért folyamodó kérelmező által aláírt nyilatkozatot, amely tanúsítja, hogy az érintett személy elolvasta az ügy iratait, és kijelenti, hogy nincs észrevétele, illetve megadja a további információkat, amelyeket szerinte az előterjesztésbe bele kellene foglalni.

A Bizottság az ügy beérkezésekor erről megfelelően tájékoztatja az érintett tagállamot.

Ha megállapítást nyer, hogy a tagállam által szolgáltatott adatok nem elegendőek ahhoz, hogy az adott ügyben a tények teljes ismeretében lehessen határozatot hozni, a Bizottság további adatok szolgáltatását kérheti."

9 A végrehajtási rendelet 906. cikkének rendelkezései szerint:

„A Bizottság a 905. cikk (2) bekezdésében említett ügy beérkezésétől számított 15 napon belül megküldi az előterjesztés egy-egy másolati példányát a tagállamoknak.

Az adott ügy megvitatását a lehető leghamarabb a Vámkódex 247. cikkében meghatározott bizottság napirendjére kell tűzni."

10 A szóban forgó ügy tényállásának megvalósulását követően a végrehajtási rendelet módosításáról szóló, 2003. július 25-i 1335/2003/EK bizottsági rendelet (HL L 187., 16. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 13. kötet, 463. o.) a következőképpen módosította a végrehajtási rendelet 906. cikk második albekezdését:

„Az adott ügy megvitatását a lehető leghamarabb a Vámkódex 907. cikkében említett szakértői csoport napirendjére kell tűzni."

11 A végrehajtási rendelet 906a. cikke előírja:

„Ha a Bizottság a 906. és 907. cikkben meghatározott eljárás során bármikor kedvezőtlen döntést szándékozik hozni a visszafizetést vagy elengedést kérelmező személlyel szemben, kifogásait írásban közölnie kell az érintettel, csatolva minden olyan okmányt, amelyekre a kifogásokat alapozza. A visszafizetést vagy elengedést kérelmező személynek álláspontját a kifogás megküldésének időpontjától számított egy hónapon belül írásban kell kifejtenie. Ha e határidőn belül nem közli álláspontját, úgy kell tekinteni, mintha lemondott volna állásfoglalási jogáról."

12 A végrehajtási rendelet 907. cikkének első albekezdése szerint:

„Az adott ügyet vizsgáló bizottság keretében egy valamennyi tagállam képviselőiből álló szakértői csoporttal történő konzultáció után a Bizottság határoz arról, hogy a különleges helyzet alapján jogszerű-e a visszafizetés vagy elengedés."

13 Az Európai Gazdasági Közösség által használt nyelvek meghatározásáról szóló, 1958. április 15-i 1. tanácsi rendelet (HL 1958. 17., 385. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 1. kötet, 3. o.) 3. cikke szerint:

„Azokat az okmányokat, amelyeket a Közösség valamely intézménye küld egy tagállamnak vagy a tagállamok valamelyikének joghatósága alá tartozó személynek, az adott állam nyelvén kell megszövegezni."

A jogvita alapját képező tényállás

14 A belgiumi székhelyű felperes vegyi termékek, nevezetesen nitrogéntartalmú (húgysav és ammónium-nitrát) oldatok nagykereskedelmével foglalkozik. A felperes által irányított gazdasági csoportba tartozik a felperes 100%-os tulajdonában lévő, Hamburgban (Németország) található Rellmann GmbH, valamint a Rellmann 100%-os tulajdonában álló, rostocki (Németország) székhelyű Agro Baltic GmbH. A felperes 1989-ben megszerezte a Champagne Fertilisants társaságot, amely valamennyi franciaországi tevékenységének pénzügyi képviseletét ellátja.

15 A lengyel Zaklady Azotowe Pulawy (a továbbiakban: ZAP) exportőri minőségben termékeket értékesít az Agro Baltic számára. A felperes gazdasági csoportjának tagjai között a következő kereskedelmi forgalom történik: az Agro Baltic eladja a termékeket Rellmann-nak, amely azokat a maga részéről a felperesnek adja el. A megfelelő számlák kiállításra kerülnek.

16 A T-134/03. sz. ügyben az Agro Baltic 1997. március és szeptember között három szállítmány húgysav és ammónium-nitrát keveréket vásárolt a ZAP-tól. E szállítmányok a jelen ítélet 15. pontjában részletezett kereskedelmi forgalomban vettek részt.

17 A termékek Agro Baltic nevében történő szabad forgalomba bocsátásával, valamint azoknak a szabad forgalom számára a felperes nevében történő felszabadításával az engedélyezett vámbizományosi tevékenységet ellátó Cogemát bízták meg.

18 Az árukat tehát az Agro Baltic nevében EU0 nyilatkozat alapján, valamint a ZAP és az Agro Baltic közötti ügylet tényét igazoló csatolt számlákkal és az áruk lengyel eredetét igazoló EUR.1 bizonyítvánnyal szabadon forgalomba bocsátották. Ezt követően az árukat raktárba helyezték, ahonnan néhány perc elteltével a Champagne Fertilisants nevében történő szabad forgalom számára történő felszabadítás céljából kivitték.

19 A T-135/03. sz. ügyben az Agro Baltic 1995. januárban vásárolt egy szállítmányt a ZAP-tól, amely azután a jelen ítélet 15. pontjában részletezett kereskedelmi forgalomban vett részt.

20 Az Agro Baltic megbízást adott az engedélyezett vámbizományosi tevékenységet ellátó SCAC Rouen társaság számára (a továbiakban: SCAC) az áruk Agro Baltic nevében történő szabad forgalomba bocsátására, valamint azoknak a szabad forgalom számára a felperes nevében történő felszabadítására. Ilyen módon tehát ugyanazon árura ugyanannál a vámhivatalnál két behozatali nyilatkozat megtételére került sor, amelyeknek két eltérő címzettje volt, aminek következtében szét lehetett választani a vám és az általános forgalmi adó fizetését.

21 A SCAC a szabad forgalomba bocsátás és a szabad forgalom számára történő felszabadítás során egyszerűsített vámkezelési eljárást vett igénybe, kizárólag a felperes nevében. Ennek érdekében a SCAC a felperes nevében IM4 nyilatkozatot töltött ki, amelyhez csatolta a Rellmann és a felperes közötti ügyletet igazoló számlákat és az áruk lengyel eredetét igazoló EUR.1 bizonyítványt.

22 Az illetékes francia hatóság először elfogadta az e két ügyre vonatkozó nyilatkozatot, az EUR.1 bizonyítványok alapján mentességet adott a behozatali vám alól, és nem követelte a dömpingellenes vám megfizetését.

23 Az utólagos ellenőrzés alapján az illetékes francia hatóságok azonban megállapították, hogy a 3319/94 rendelet 1. cikke (3) bekezdésének második albekezdése által bevezetett, tonnánként 19 ECU mértékű különleges vámot alkalmazni kellett volna az e két ügyben érintett valamennyi szállítmány esetében. Véleményük szerint ugyanis az áruk tényleges importőre a felperes volt, amely számára azonban a ZAP közvetlenül nem állított ki számlát, habár a szóban forgó termékeket a ZAP tanúsította. A T-134/03. sz. ügy iratai szerint az illetékes francia hatóságok megállapították, hogy az áruk átmeneti raktározása – annak rendkívül rövid időtartama okán – csak jogi fikció volt, és hogy a felperes mindhárom szóban forgó ügylet során az áruk birtokába lépett, még mielőtt az Agro Baltic nevében megtették volna a szabad forgalomba bocsátásra vonatkozó nyilatkozatot. Pontosabban a

T-135/03. sz. ügy iratai szerint az illetékes francia hatóságok megállapították, hogy csak egyetlen szabad forgalomba bocsátási és szabad forgalom számára történő felszabadításra irányuló nyilatkozatot tettek a felperes nevében.

24 Ilyen előzmények után a T-134/03. sz. ügy iratai szerint a Centre du renseignement, d'orientation et de contrôle de Poitiers (Poitiers-i Nyomozati, Stratégiai és Ellenőrzési Központ) tisztviselői 1998. december 4-én jegyzőkönyvet vettek fel, amely szerint összesen 3 911 497 FRF (564 855 EUR) összegű vámot és adót kerültek el. A T-135/03. sz. ügy iratai szerint a direction interrégionale des douanes de Rouen (Rouen-i Régióközi Vámigazgatóság) 1997. november 13-án jegyzőkönyvet vett fel, amely szerint összesen 840 271 FRF (128 098 EUR) összegű vámot kellett volna kivetni.

25 A felperes 1999. novemberben és decemberben a Vámkódex 239. cikke alapján a vámok elengedése iránti kérelmeket nyújtott be a francia vámhatósághoz. Ez utóbbi 2002. február 14-én megküldte az említett kérelmeket a Bizottsághoz, amely azokat a REM 02/02. (a T-134/03. sz. ügy) és a REM 03/02. (a T-135/03. sz. ügy) hivatkozási szám alatt iktatta.

26 A Bizottság 2002. szeptember 9-i és 10-i levelében – amelyekre 2002. október 11-én érkezett válasz – jelezte a felperesnek, hogy a REM 02/02. és a REM 03/02. sz. ügyekben elutasító határozatot szándékozik hozni.

27 2002. november 12-én a REM/REC szakértői csoport összeült a vámbizottság visszatérítési csoportja keretében. Az ülésről készült, 2002. november 29-én összeállított rövid emlékeztető értelmében a szakértői csoportban történt végső szavazás a REM 02/02. és a REM 03/02. sz. ügyben a következő eredményt hozta: „hat delegáció a bizottsági javaslat mellett szavaz, négy delegáció tartózkodik, és öt delegáció a bizottsági javaslat ellen szavaz".

28 A Bizottság, miután úgy ítélte meg, hogy a felperes részéről nyilvánvaló hanyagság merült fel, emellett pedig nem állt fenn különleges helyzet, és ebből következően a Vámkódex 239. cikke alkalmazásának feltételei nem teljesültek, 2002. december 20-án meghozta a C (2002) 5217 végleges (REM 02/02 ügy) és a C (2002) 5218 végleges (REM 03/02 ügy) határozatokat, amelyekben megállapította, hogy a behozatali vámok elengedése nem volt indokolt (a továbbiakban: vitatott határozatok). E határozatokról értesítette a francia vámhatóságot, amely 2003. február 10-én megküldte azokat a felperesnek.

Eljárás és a felek kereseti kérelmei

29 Az Elsőfokú Bíróság Hivatalához 2003. április 18-án benyújtott keresetlevéllel a felperes a jelen kereseteket indította.

30 Az előadó bíró jelentése alapján az Elsőfokú Bíróság a szóbeli szakasz megnyitásáról határozott. A tárgyalás során a pervezető intézkedések keretében felszólította a feleket, hogy a tárgyalás során válaszoljanak bizonyos kérdésekre. A felek meghallgatása után az Elsőfokú Bíróság az eljárás szóbeli szakaszának lefolytatása és az ítélet meghozatala tekintetében egyesítette a T-134/03. és T-135/03. sz. ügyeket.

31 A felek szóbeli előterjesztései és az Elsőfokú Bíróság által feltett kérdésekre adott válaszai a 2005. január 25-i tárgyalás során hangzottak el.

32 A felperes azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság

– semmisítse meg a vitatott határozatokat;

– a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

33 A Bizottság azt kéri, hogy az Elsőfokú Bíróság

– utasítsa el a keresetet;

– a felperest kötelezze a költségek viselésére.

A jogkérdésről

34 Keresetei alátámasztása érdekében a felperes három jogi érvet hoz fel, amelyek közül az első a lényeges eljárási szabályok és a védelemhez való jog megsértésén, a második a Vámkódex 239. cikkének alkalmazása során elkövetett nyilvánvaló mérlegelési hibán, a harmadik pedig az indokolási kötelezettség megsértésén alapul.

A lényeges eljárási szabályok és a védelemhez való jog megsértésén alapuló első jogi érvről

35 Jelen jogi érv öt részre oszlik, amelyek közül az első az EK 7. cikknek és a komitológiai határozat 5. cikkének, a második a végrehajtási rendelet 906. cikke (1) bekezdésének, a harmadik a Vámkódex Bizottság eljárási szabályzata 4. cikke (1) bekezdésének, a negyedik az 1. rendelet 3. cikkének, és végül az ötödik a védelemhez való jognak a megsértésén alapul.

Az első jogi érvnek az EK 7. cikknek és a komitológiai határozat 5. cikkének megsértésén alapuló első részéről

– A felek érvei

36 A felperes hangsúlyozza, hogy a Vámkódex, és különösen a 239. cikkének végrehajtásához szükséges intézkedéseket – az említett kódex 247. cikke értelmében – a 247a. cikk (2) bekezdésében említett szabályozási bizottsági eljárás alapján kell elfogadni. Emlékeztet rá, hogy ez utóbbi szabály kimondja, hogy a Bizottság munkáját a Vámkódex Bizottság segíti, aminek révén e szabály a komitológiai határozat szabályozási bizottságra vonatkozó 5. cikkére utal.

37 A felperes azt állítja, hogy a 2002. november 12-én ülést tartó „bizottság" (lásd a jelen ítélet 27. pontját) szükségszerűen a komitológiai határozat 5. cikke szerinti szabályozási bizottságnak felel meg.

38 A folytatásban jelzi, hogy az EK 205. cikkben előírt súlyozásnak a „bizottsági" szavazás eredményére történő alkalmazása esetén a Bizottság javaslata nem kapta volna meg a minősített többséghez szükséges 62 szavazatot.

39 Ez alapján a felperes úgy értékeli, hogy a komitológiai határozat 5. cikkének (4) bekezdése szerinti „bizottság" nem nyilvánított véleményt, aminek következtében a Bizottságnak – az Európai Parlament tájékoztatása mellett – haladéktalanul javaslatot kellett volna terjesztenie a Tanács elé, amire azonban nem került sor. A vitatott határozatok mindezek ellenére történő elfogadása következtében a Bizottság túllépte hatáskörét, mivel megsértette az EK 7. cikket és a komitológiai határozat 5. cikkét. Ez alapján a vitatott határozatok lényeges hibában szenvednek.

40 A felperes visszautasítja a Bizottság azon állítását (lásd a jelen ítélet 45. pontját), miszerint a kérdéses „bizottság" valójában szakértői csoport, amelyet a végrehajtási rendelet 907. cikkének elfogadásával saját érdekében hozott volna létre, és azt állítja hogy a Bizottság, az említett 907. cikk elfogadása révén nem a Vámkódexet hajtotta végre, hanem az EK 7. cikk megsértése miatt jogtalanul túllépte hatáskörét.

41 Hozzáfűzi, hogy a Bizottság érvelését el kell utasítani, mivel az jogi megalapozottság hiányában jogellenessé teheti a végrehajtási rendelet 907. cikkének első albekezdését. Amennyiben az Elsőfokú Bíróság az EK 241. cikk alapján mégis elfogadná a Bizottság érvelését, válaszában hivatkozni fog a végrehajtási rendelet 907. cikke első albekezdésének jogellenességére. A felperes ezen túlmenően az Elsőfokú Bíróság T-147/00. sz., Laboratoires Servier kontra Bizottság ügyben 2003. január 28-án hozott ítéletének (EBHT 2003., II-85. o.) 45. pontjára hivatkozik, amelynek értelmében „az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a megtámadott határozatot meghozó intézmény hatáskörének hiánya a határozat megsemmisítését maga után vonó jogi érv, amelyet a közösségi bíróságnak hivatalból meg kell állapítania".

42 Mindezeken túlmenően a felperes azt állítja, hogy a végrehajtási rendelet 907. cikke első albekezdésének szövege – amely „a bizottság" keretében és nem „valamely bizottság" keretében összeülő szakértői csoportról rendelkezik – azon értelmezés mellett szól, amely alapján a kérdéses bizottság, azaz a Vámkódex 247. cikkében meghatározott szabályozási bizottság – tehát a végrehajtási rendelet 906. cikke második albekezdésében említett bizottság – az egyetlen, amelyre a végrehajtási rendelet utal. A felperes továbbá arra hivatkozik, hogy amennyiben a Bizottság értelmezése helytálló, akkor nem tartották be a végrehajtási rendelet 906. cikkének második albekezdésében előírt eljárást, amelynek értelmében a Vámkódex 247. cikkében meghatározott bizottságot össze kell hívni a vámok elengedése vagy visszafizetése tárgyában a Bizottság által meghozandó határozatok elfogadása előtt. Ez alapján tehát megsértették a végrehajtási rendelet 906. cikkének második albekezdését.

43 Ezt az érvet nem gyengíti a végrehajtási rendelet 906. cikke második albekezdésének új szövege (lásd a jelen ítélet 10. pontját), amelyben „a bizottság" kifejezést „a

Vámkódex 907. cikkében említett szakértői csoport" kifejezés váltotta fel, mivel e módosításra a szóban forgó ügy kérdéses „bizottságának" ülését követően került sor.

44 Végül a felperes megjegyzi, hogy az a tény, miszerint a Bizottság a szavazatokat a 2002. november 12-i bizottsági szavazást követően saját kezdeményezésére az EK 205. cikkben előírt súlyozásnak megfelelően számolta össze, azt bizonyítja hogy a szóban forgó „bizottság" a komitológiai határozat 5. cikke szerinti szabályozási bizottság. A Bizottság azon állítására válaszul, amely szerint a szakértői csoport nem azonos a Vámkódex Bizottsággal, bár „támogatja" azt, ugyanis a végrehajtási rendelet 907. cikke értelmében e bizottság keretében ülésezik (lásd a jelen ítélet 49. pontját), a felperes hangsúlyozza, hogy e szakértői csoportnak nincs saját költségvetése, összetétele azonos a Vámkódex Bizottságéval, és a Vámkódex Bizottság eljárási szabályzatának rendelkezései nem tartalmaznak utalást az ülések napirendjére vonatkozóan.

45 A Bizottság úgy véli, hogy a felperes tévesen minősíti a komitológiai határozat 5. cikke szerinti szabályozási bizottságnak a szakértői csoportot. Előadja, hogy az említett szakértői csoport nem szabályozási bizottság, egyébként pedig nem is minősül a komitológiai határozat hatálya alá tartozó bizottságnak. Az valójában szakértőkből álló csoport, amelyet a végrehajtási rendelet 907. cikke első albekezdésének elfogadásával saját érdekében hozott létre, amelynek jogi természetét, hatáskörét és működését kizárólag az említett rendelkezés szabályozza.

46 A Bizottság azt is előadja, hogy a Vámkódex 239. cikke nem teszi kötelezővé az egyedi elengedési vagy visszafizetési ügyekben történő határozathozatal esetén a Vámkódex 247. cikkében meghatározott bizottság segítségének igénybevételét, az a jogszabályhely ugyanis csak „helyzeteket" és „eljárásokat" említ. Ennek értelmében a Vámkódex 239. cikke a Bizottság feladatává teszi a Vámkódex 247. cikkében előírt bizottsági eljárás alapján a „helyzetek" meghatározását.

47 Márpedig a Bizottság a végrehajtási rendelet 905. és azt követő cikkeiben – a Vámkódex 247. cikkében meghatározott eljárás alapján – pontosan meg is határozta e helyzeteket és eljárásokat, e jogszabályhelyeken ugyanis bizonyos egyedi elengedési vagy visszafizetési ügyekben történő határozathozatal jogát a saját maga számára tartotta fenn.

48 Következésképpen nem szükségszerű és nem is logikus, hogy a végrehajtási rendelet 907. cikkében említett szakértői csoport a komitológiai határozat szerinti szabályozási bizottság legyen, mivel az említett csoport feladata – miként az a szóban forgó ügyben is egyértelmű – a Bizottság számára történő véleményezés az egyedi elengedési vagy visszafizetési határozati javaslatokkal kapcsolatos ügyekben, és nem a Vámkódex módosításáról való véleményalkotás.

49 A Bizottság szerint a végrehajtási rendelet 907. cikke értelmében a szakértői csoport azon bizottság „keretében" ül össze, amelyet tevékenységével „támogat". Ez valójában azt jelenti, hogy a szakértői csoport ugyanolyan összetételben, de eltérő tevékenységi körben működik, mint a Vámkódex Bizottság. Az egyedi visszafizetési vagy elengedési ügyeket megküldik e bizottság számára, hogy az – mint a végrehajtási rendelet 907. cikkének első albekezdése értelmében vett szakértői csoport – megtárgyalja azokat. A Bizottság hangsúlyozza, hogy e sajátos szabályok alapján a komitológiai határozat szerinti bizottságok keretében működő szakértői csoportokat alkalmazó rendszer – habár átalakítása folyamatban van – a közösségi tevékenység számos területén több évtizede működik. Arra hivatkozik, hogy a felperes által hivatkozott ellentmondások (a jelen ítélet 44. pontja) nem kérdőjelezik meg a szakértői csoportok szerepét és természetét.

50 Ez alapján a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a szavazatok számlálásánál a szóban forgó ügyben nem az EK 205. cikkben írt szabályozási bizottsági eljárásra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. E tekintetben az a tény, hogy a Bizottság a szakértői csoport szavazatait súlyozta, nem lehet megtévesztő, és nem is vezethet tévedésre a bizottság keretében működő említett szakértői csoport jogi természete és jogállása szempontjából. A Bizottság emlékeztet rá, hogy a tagállamok szakértői csoportban részt vevő képviselőinek többsége a javaslat mellett szavazott, tehát az említett csoport ténylegesen is véleményt nyilvánított az ügyben. Hozzáfűzi azonban, hogy ez csak szakvélemény, és semmi esetre sem kötelező érvényű döntés.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

51 Először is a felperes által felhozott jogellenességi kifogással kapcsolatban meg kell állapítani, hogy arra csak a válaszban hivatkoztak. A Bíróság azonban a korábbiakban már határozott arról, hogy a jogvita keretét az eljárást kezdeményező kérelem határozza meg, és hogy a jogellenességi kifogás a válasz szakaszában már elfogadhatatlan (a Bíróság 87/77., 130/77., 22/83., 9/84. és 10/84. sz., Salerno és társai kontra Bizottság és Tanács ügyben 1985. július 11-én hozott ítéletének [EBHT 1985., 2523. o.] 36. és 37. pontja). Ezen túlmenően a jogellenességi kifogás nem olyan jogi vagy ténybeli elemen alapul, amely az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 48. cikkének 2. §-a értelmében az eljárás során merült fel.

52 Az Elsőfokú Bíróság hivatalból nem foglalkozhat a végrehajtási rendelet 907. cikke (1) bekezdése esetleges jogellenességének kérdésével. Az ilyen jogellenesség ugyanis nem imperatív (lásd e tekintetben a Bíróság 14/59. sz., Société des fonderies de Pont-à-Mousson kontra Főhatóság ügyben 1959. december 17-én hozott ítéletét [EBHT 1959., 445., 474. o.]). Igaz ugyan, hogy – miként válaszában a felperes emlékeztet rá – az Elsőfokú Bíróságnak hivatalból kell megállapítania a megtámadott aktus megalkotója hatáskörének hiányát. A szóban forgó esetben azonban nem kétséges, hogy a Bizottság hatáskörének keretei között járt el, amikor elfogadta a vitatott határozatokat. Ez utóbbi határozatok meghozatalára ugyanis a végrehajtási rendelet 907. cikkének első albekezdése alapján került sor, amely rendeletet a Vámkódex Bizottság véleménye alapján az említett kódex 239., 247. és 247a. cikkében előírt eljárás szerint fogadták el. Ezenfelül nem következik az ítélkezési gyakorlatból, hogy az Elsőfokú Bíróságnak hivatalból vizsgálnia kellene, hogy a vitatott határozatok jogi alapját képező végrehajtási rendelet 907. cikke első albekezdésének elfogadásával a Bizottság túllépte-e a hatáskörét. Ebből a szempontból nem nyújt segítséget a felperes által felhozott, a fenti 41. pontban hivatkozott Laboratoires Servier kontra Bizottság ügyben hozott ítélet, mivel az a megtámadott aktust, és nem az azon aktust megalkotó intézmény hatáskörének hiányán alapul, amelynek alapján az előbbit meghozták.

53 A fentieket figyelembe véve a felperes által felvetett jogellenességi kifogást – mint elfogadhatatlant – el kell utasítani.

54 Azután meg kell vizsgálni azt a kérdést, hogy a végrehajtási rendelet 907. cikkének első albekezdése alapján a „[Vámkódex] Bizottság keretében" összeülő szakértői csoport a komitológiai határozat 5. cikke szerinti szabályozási bizottságnak minősüle, vagy sem.

55 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a komitológiai határozat hetedik preambulumbekezdése és 5. cikke értelmében a szabályozási eljárás „az alapjogi aktusok alapvető fontosságú rendelkezéseinek alkalmazására szolgáló általános hatályú intézkedéseknél" kerül alkalmazásra.

56 Márpedig kétségtelen tény, hogy a vitatott határozatok egyediek, és ennek megfelelően nem általános hatályúak.

57 Az a felperesi feltételezés, miszerint a komitológiai határozat 5. cikke szerinti szabályozási bizottság véleményt nyilváníthat valamely egyedi vámelengedési vagy -visszafizetési határozati javaslatról, egészen egyszerűen egybemosná az egyedi határozat és az általános hatályú jogi aktus fogalmát, amelyek az EK 249. cikk és az ítélkezési gyakorlat értelmében egymástól alapjaikban különböznek (lásd e tekintetben a Bíróság 16/62. és 17/62. sz., Confédération nationale des producteurs de fruits et légumes és társai kontra Tanács ügyben 1962. december 14-én hozott ítéletét [EBHT 1962., 901. o.]), következésképpen sértené ez utóbbi rendelkezést, csakúgy, mint az EK 7. cikket és a komitológiai határozatot.

58 Ez az egy ok elegendő ahhoz a következtetéshez, miszerint a végrehajtási rendelet 907. cikkében említett szakértői csoport a komitológiai határozat 5. cikke értelmében nem minősül szabályozási bizottságnak.

59 Ezt a következtetést alátámasztja a végrehajtási rendelet 907. cikke első albekezdésének szövege. A „bizottság keretében" fordulat azt mutatja, hogy a 907. cikkben említett szakértői csoport működését tekintve nyilvánvalóan különbözik a Vámkódex Bizottságtól. Amennyiben a jogalkotó, azaz jelen esetben a Bizottság a Vámkódex Bizottság megkérdezését is szükségesnek tartotta volna az egyedi elengedési vagy visszafizetési eljárásokban, akkor bizonyára a „bizottsággal folytatott konzultáció után" fordulatot használta volna.

60 Mindezek alapján az első jogi érv első részét el kell utasítani.

Az első jogi érvnek végrehajtási rendelet 906. cikke első albekezdése megsértésén alapuló második részéről

– A felek érvei

61 A felperes azt állítja, hogy a Bizottság megsértette a végrehajtási rendelet 906. cikkének első albekezdésében előírt lényeges eljárási szabályokat, mivel a francia vámhatóság által elküldött iratoknak a bizottsági szervekhez történő beérkezésétől számított tizennégy napon belül nem küldte meg az előterjesztés egy-egy másolati példányát a tagállamok számára. Arra hivatkozik, hogy a kérdéses iratokat csak néhány nappal a jelen ítélet 27. pontjában említett szakértői csoport ülése előtt, azaz több hónappal a végrehajtási rendelet 906. cikkének első albekezdése által előírt határidő lejárta után küldték meg a tagállamok számára.

62 A Bizottság lényegében arra hivatkozik, hogy a felperes a végrehajtási rendelet 906. cikke első albekezdésének alkalmazása érdekében tévesen azonosítja a francia

vámhatóság által a Bizottság számára megküldött elengedés iránti kérelmet a Bizottság elutasító határozati javaslatával. A vonatkozó dokumentumokra támaszkodva azt állítja, hogy 2002. február 28-án megküldte a tagállamoknak az említett kérelmet, amelyet ő maga 2002. február 14-én vett át. Következésképpen a felperes által hivatkozott eljárási hiba nem áll fenn.

63 A Bizottság hozzáfűzi, hogy még ha megállapításra is kerülne az említett eljárási hiba, azt semmi esetre sem lehetne „lényegesnek" minősíteni, amely a vitatott határozatokat befolyásolná, és azok elkerülhetetlen megsemmisítését eredményezné.

64 A Bizottság ráadásul erősen kételkedik abban, hogy az érintett személy a vitatott határozatok megsemmisítése érdekében jogszerűen hivatkozhat a végrehajtási rendelet 906. cikkének megsértésére. Megállapítja, hogy az említett cikk a tagállamok gyors tájékoztatását célozza, hogy ezáltal felkészülhessenek a döntéshozatali eljárásban történő részvételre. Így a 906. cikk, még ha a tagállamok számára pozitív jogot is keletkeztet, a magánszemélyek részére nem alapít ugyanilyen jogot.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

65 Megállapítást nyert, hogy miután válaszában nem felelt a Bizottság által az ellenkérelemben felhozott bizonyítékokra, a felperes nem állíthatja, hogy a Bizottság nem küldte el 2002. február 28-i levelében a tagállamok számára a végrehajtási rendelet 905. cikkének (2) bekezdésében rögzített kötelezettsége alapján a 906. cikk első albekezdésében meghatározott teljes ügyiratot, és ez alapján azt sem, hogy a tagállamok nem kaptak megfelelő tájékoztatást. E tekintetben a szakértői csoportnak a jelen ítélet 27. pontjában említett üléséről készült jegyzőkönyvből kitűnik, hogy tárgyaltak a visszafizetésre irányuló kérelem fontosabb pontjairól. Az említett jegyzőkönyvből ezen túlmenően az is kitűnik, hogy a felperes ügyvédjei a szakértői

csoportban ülésező valamennyi tagállam képviselőjének közvetlenül is megküldték a dokumentumokat. Következésképpen a felperes nem tudta megfelelően alátámasztani a végrehajtási rendelet 906. cikkének megsértését. Azt azonban semmiképpen sem tudta bemutatni, hogy a hivatkozott mulasztás befolyással lett volna a vitatott határozatokra.

66 Mindezek alapján az első jogi érv második részét el kell utasítani.

Az első jogi érvnek a Vámkódex Bizottság eljárási szabályzata 4. cikke (1) bekezdésének megsértésén alapuló harmadik részéről

– A felek érvei

67 A felperes azt állítja, hogy a vitatott határozatok lényeges alaki hibában szenvednek, amennyiben sértik a Vámkódex Bizottság eljárási szabályzata 4. cikkének (1) bekezdését, amely előírja, hogy főszabály szerint „minden egyéb munkaanyagot" legkésőbb a bizottság ülését megelőző tizennégy naptári nappal ki kell küldeni.

68 Márpedig a felperes ügyvédjei és a szakértői csoportban ülésező tagállamok képviselői közötti közvetlen kapcsolatfelvétel alapján megállapítható, hogy ez utóbbiak az ülés előtt mindössze hét naptári nappal kapták meg a Bizottságnak a jelen ítélet 26. pontjában említett, 2002. szeptember 9-i és 10-i leveleire a felperes által 2002. október 11-én adott választ. A szakértői csoport tagjai számára a szavazás előtt pótlólagosan biztosított idő ugyan tizenegy napra növelte a rendelkezésre álló időt, azonban még ez sem érte el a Vámkódex Bizottság eljárási szabályzata 4. cikkének (1) bekezdésében előírt tizennégy napos határidőt. A felperes

hangsúlyozza, hogy a 2002. szeptember 9-i és 10-i levelekre adott válasszal kapcsolatos bizottsági érvek megküldésében tapasztalt késedelem a védelemhez való jog megsértésének minősül, ami alapján jogosan hivatkozhat a Vámkódex Bizottság eljárási szabályzata 4. cikke (1) bekezdésének megsértésére.

69 Érvelésének alátámasztása céljából a felperes a C-263/95. sz. Németország kontra Bizottság ügyben 1998. február 10-én hozott ítélet (EBHT 1998., I-441. o.) 31. és 32. pontjára hivatkozik, amelyekben a Bíróság kinyilvánította, hogy a szabályozási bizottsági eljárások esetében nem csökkenthető az ügyirat elküldésére megállapított határidő, és úgy határozott, hogy e határidő be nem tartása lényeges eljárási szabályok megsértésének minősül, ami a Bizottság által hozott határozat megsemmisítését vonja maga után. A Bizottság azon válaszára (lásd a jelen ítélet 72. pontját), amely szerint a fent említett ítélet a szóban forgó esetben azért nem bír jelentőséggel, mert az olyan tagállam keresetén alapult, amelynek jogait nem tartották tiszteletben, a felperes azzal reagál, hogy az említett ítélet nem zárja ki külön azt, hogy jogi személyek is felvethessék a szóban forgó bizottság konzultációja során elkövetett jogsértéseket.

70 A Bizottság azon állításával szemben, amely szerint az érintett személy nem hivatkozhat jogszerűen a Vámkódex Bizottság eljárási szabályzata 4. cikkének megsértésére (lásd a jelen ítélet 73. pontját), a felperes a Bíróság C-137/92. P. sz., Bizottság kontra BASF és társai ügyben 1994. június 15-én hozott ítéletét (EBHT 1994., I-2555. o.) hozza fel.

71 A Bizottság azon állításával kapcsolatban, amely szerint a jelen ügyeket jellemző sürgős helyzetre tekintettel a Vámkódex Bizottság eljárási szabályzata 4. cikkének (2) és (3) bekezdésében meghatározott határidőket betartották, a felperes azzal válaszol, hogy semmi nem indokolta a sürgősségi helyzetet. Hangsúlyozza, hogy a Bizottság ezen érve ellentétben áll azzal a ténnyel, miszerint az állítólagos sürgősség ellenére a Bizottság pótlólagos határidőt biztosított a szakértői csoport tagjai számára az elutasító határozati javaslatról való véleményalkotás előtt, amelyet még a törvényes határidőn belül megküldött.

72 A Bizottság azt állítja, hogy a felperes által a Németország kontra Bizottság ügyben hozott ítéletre történő hivatkozás (a jelen ítélet 69. pontja) a szóban forgó ügyben nem bír jelentőséggel. Megállapítja, hogy az említett ítélet alapjául szolgáló ügyben a felperes egy tagállam volt, amely a dokumentumok késedelmes megküldése miatt nem tudta hatáskörét gyakorolni a bizottságban. A jelen ügyekben azonban, még ha bizonyítást is nyerne a dokumentumok szakértői csoport számára történő késedelmes megküldésének ténye, az nem befolyásolná a felperes jogait.

73 A Bizottság egyébiránt erősen kételkedik abban, hogy az érintett személy az olyan határozatok megsemmisítésének támogatása céljából, mint amilyenek a vitatott határozatok, jogszerűen hivatkozhat valamely belső szabályzatban előírt szabály megsértésére (amilyen például a Vámkódex Bizottság eljárási szabályzata 4. cikkének (1) bekezdésében előírt szabály is). Erre vonatkozólag hivatkozik a Bíróság C-69/89. sz., Nakajima kontra Tanács ügyben 1991. május 7-én hozott ítéletének (EBHT 1991., I-2069. o.) 49–51. pontjára. A Bizottság viszonválaszában hozzáfűzi, hogy a Bizottság kontra BASF és társai ügyben hozott ítéletre (a jelen ítélet 70. pontja) a felperes nem hivatkozhat jogszerűen, amennyiben – ellentétben azzal a rendelkezéssel, amelynek megsértésére az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben hivatkoztak – a Vámkódex Bizottság eljárási szabályzata 4. cikke (1) bekezdésének nem célja a vállalkozások jogainak védelme.

74 A Bizottság a továbbiakban azt is hangsúlyozza, hogy a Vámkódex Bizottság eljárási szabályzata 4. cikkének alkalmazása szempontjából leglényegesebb dokumentumot, tudniillik az elutasító határozat tervezetét, határidőn belül megküldték a szakértői csoport tagjai számára. Szintén ez utóbbiaknak címezték – 2002. szeptember 23-án – az ún. védelemhez való joggal kapcsolatos leveleket, amelyeket 2002. szeptember 9-én és 10-én küldtek el a felperes számára.

75 Egyébiránt, még ha megállapításra is kerül, hogy nem tartották be a Vámkódex Bizottság eljárási szabályzata 4. cikkének (1) bekezdésében előírt tizennégy napos határidőt, ennek betartása csak főszabály szerint lenne kötelező, sürgős esetekben ugyanis ezt csökkenteni lehet ugyanazon eljárási szabályzat 4. cikkének (2) és (3) bekezdése értelmében. Márpedig a szóban forgó ügyben sürgősség esete állott fenn, amennyiben a Bizottságnak a végrehajtási rendelet 907. cikkének második albekezdésében meghatározott határidőn belül kellett meghoznia a vitatott hatá-

rozatokat, ha ugyanis az említett határidőn belül nem ad választ, az a felperes kérelmének elfogadását jelentette volna.

76 Ezen túlmenően a felperes azt sem mutatja be, hogy a 2002. október 11-i levelének késedelmes megküldése milyen módon befolyásolta jogait. Következésképpen nem áll fenn a Vámkódex Bizottság eljárási szabályzata 4. cikke (1) bekezdésének megsértése.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

77 Függetlenül azon kérdéstől, hogy a Vámkódex Bizottság eljárási szabályzata 4. cikkének (1) bekezdése értelmében a Bizottság 2002. szeptember 9-i és 10-i leveleire a felperes által 2002. október 11-én adott válasz munkaanyagnak minősül-e, vagy hogy az említett cikk (2) és (3) bekezdése értelmében sürgősségi helyzet állt-e fenn, az ügy irataiból megállapítható, hogy a szakértői csoport tagjainak (2002. november 6. és 18. között) tizenhárom naptári nap állt rendelkezésére a felperes válaszának megismerésére.

78 A felperes által hivatkozott Németország kontra Bizottság ügyben hozott ítélet (a jelen ítélet 69. pontja) kapcsán pedig megállapítható, hogy miután a szakértői csoport nem minősül szabályozási bizottságnak, az ezen ítéletben kialakított megoldás a jelen ügyekben nem alkalmazható.

79 Mindent összevetve megállapítható, hogy a Vámkódex Bizottság eljárási szabályzata 4. cikke (1) bekezdésének célja az említett bizottság belső működésének – a tagok jogainak teljes mértékű tiszteletben tartása mellett történő – biztosítása. Ebből

következik, hogy a természetes és jogi személyek nem hivatkozhatnak e szabály állítólagos megsértésére, amelynek egyébként sem célja a magánszemélyek védelme (lásd e tekintetben a jelen ítélet fenti 73. pontjában hivatkozott Nakajima kontra Tanács ügyben hozott ítélet 49–51. pontját). Márpedig, miután a felperes a Németország kontra Bizottság ügyben hozott (a jelen ítélet 69. pontja) ítéletben érintett Németországhoz viszonyítva harmadik félnek minősül, az említett ítéletben kialakított megoldás a szóban forgó ügyben ezen okból nem alkalmazható.

80 Mindezek alapján az első jogi érv harmadik részét szintén el kell utasítani.

Az első jogi érvnek az 1. rendelet 3. cikke megsértésén alapuló negyedik részéről

– A felek érvei

81 A felperes hangsúlyozza, hogy egyes, a szakértői csoportban ülésező tagállamok képviselői nem kapták meg anyanyelvükön a bizottsági iratok bizonyos elemeit. Ez különösen sajnálatos a szóban forgó iratok összetett mivolta és szakmai jellege, valamint a tagállamok képviselői számára azok tanulmányozására nyitva álló határidő rövidsége okán. E tekintetben a felperes megjegyzi, hogy egyes tagállami képviselők panasszal éltek, mivel nem kapták meg anyanyelvükön a szóban forgó dokumentumokat. Következésképpen a vitatott határozatok sértik az 1. rendelet 3. cikkét, és ez alapján lényeges alaki hibában szenvednek.

82 A felperes válaszában hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak a jelen ítélet 85. pontjában ismertetett megközelítése a bírósági felülvizsgálat teljes hiányát eredményezi, amennyiben egy tagállam sem hivatkozik a szóban forgó rendelet megsértésére.

83 A Bizottság először is megállapítja, hogy a (jogalkotói felhatalmazással nem rendelkező) szakértői csoportokra vonatkozó közigazgatási gyakorlat szerint a (jelen ítélet 26. pontjában említett) ún. „védelemhez való joggal kapcsolatos" levelet saját anyanyelvükön, míg az egyéb dokumentumokat franciául és angolul küldik el a tagállamok képviselőinek.

84 A Bizottság azután hangsúlyozza, hogy a felperes nem mutatja be, hogy ez a gyakorlat mennyiben érinti saját jogi helyzetét. Bár elismeri, hogy az ilyen gyakorlat befolyásolhatja a tagállamoknak, azaz a szóban forgó dokumentumok címzettjeinek a jogait, de úgy véli, hogy ilyen esetben a tagállamok hivatottak jogaik érvényesítésére.

85 Következésképpen magánszemély nem hivatkozhat jogszerűen valamely tagállam jogának megsértésére, ha ez utóbbi nem él panasszal emiatt. Márpedig a jelen esetben a tagállamok képviselői az eljárást nem észrevételezték, és fordítási kérelemmel sem léptek fel.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

86 Az 1. rendelet 3. cikkének célja annak biztosítása, hogy az intézmények által valamely tagállamnak vagy a valamely tagállam joghatósága alá tartozó személynek címzett dokumentum az adott állam nyelvén kerüljön megfogalmazásra. Márpedig a jelen esetben a bizottsági ügyirat szóban forgó dokumentumainak nem a felperes volt a címzettje, hanem a végrehajtási rendelet 907. cikkében említett szakértői csoportot alkotó tagállamok képviselői. Ebből kiindulva, miután az említett rendelkezésnek nem célja a felperes jogainak vagy jogi helyzetének a behozatali vámok elengedésével kapcsolatos közigazgatási eljárás során történő biztosítása, a felperes nem hivatkozhat e szabály állítólagos megsértésére.

87 Ezenfelül és általában is, a felperes nem bizonyította, hogy a szakértői csoport bármelyik tagjának is nehézséget okozott volna a csoport döntésének kialakításában való részvétel tekintetében a Bizottság által megküldött valamely dokumentum fordításának hiánya. Egyrészt a felperes által e kérdésre vonatkozóan kínált bizonyíték ugyanis egy általa kiállított és aláírt elismervényre korlátozódik. Másrészt az iratokban található összes információ alapján sem lehet ezt a következtetést levonni.

88 Mindezek alapján az első jogi érv negyedik részét szintén el kell utasítani.

Az első jogi érvnek a védelemhez való jog megsértésén alapuló ötödik részéről

– A felek érvei

89 A felperes azt állítja, hogy a Bizottság nem tartotta tiszteletben védelemhez való jogát, amennyiben nem biztosította számára a meghallgatást és az általa kért dokumentumokhoz történő könnyű és lehető legszélesebb körű hozzáférést.

90 Ami először is a meghallgatást illeti, a felperes jelzi, hogy 2002. október 2-án a jelen ügyek tárgyában szóbeli meghallgatást kért a Bizottságtól. E kérést a 2002. október 8-i levélben visszautasították azzal az ürüggyel, hogy a végrehajtási rendelet 906a. cikke szerinti eljárás értelmében az érintett személy írásban közli álláspontját, illetve a felperest az elengedés iránti első kérelem beadása előtt már három alkalommal fogadták a Bizottság szervei. Ezen túlmenően a Bizottság már a vitatott határozatokban is hangsúlyozta, a felperes nem bizonyította, hogy álláspontját csak szóban lehetett volna előadni.

91 A felperes úgy véli, hogy a Bizottság visszautasítása a meghallgatáshoz való jog megsértésének és mérlegelési hibának minősül.

92 A felperes emlékeztet rá, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a védelemhez való jog tiszteletben tartása a közösségi jog egyik alapelve minden olyan eljárásban, amely valamely személy magatartását kifogásoló határozatra vezethet, és ezt az érintett eljárásra vonatkozó rendelkezés hiányában is be kell tartani (a Bíróság C-48/90. és C-66/90. sz., Hollandia és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 1992. február 12-én hozott ítéletének [EBHT 1992., I-565. o.] 44. pontja, a C-135/92. sz., Fiskano kontra Bizottság ügyben 1994. június 29-én hozott ítéletének [EBHT 1994., I-2885. o.] 39. pontja és a C-32/95. P. sz., Bizottság kontra Lisrestal és társai ügyben 1996. október 24-én hozott ítéletének [EBHT 1996., I-5373. o.] 21. pontja, az Elsőfokú Bíróság T-186/97., T-187/97., T-190/97–T-192/97., T-210/97., T-211/97., T-216/97–T-218/97., T-279/97., T-280/97., T-293/97. és T-147/99. sz., Kaufring és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben 2001. május 10-én hozott ítéletének [EBHT 2001., II-1337. o.] 151. pontja). A felperes a továbbiakban megállapítja, hogy a Bíróság a szóbeli eljáráshoz való jog elvét (*audi alteram partem*) mindig is alapvető eljárási szabálynak ismerte el, különösen a közigazgatási eljárás területén (a Bíróság 17/74. sz., Transocean Marine Paint kontra Bizottság ügyben 1974. október 23-án hozott ítélete [EBHT 1974., 1063. o.], a 85/76. sz., Hoffman-La Roche kontra Bizottság ügyben 1979. február 13-án hozott ítélete [EBHT 1979., 461. o.] és a 136/79. sz., National Panasonic kontra Bizottság ügyben 1980. június 26-án hozott ítélete [EBHT 1980., 2033. o.]). Hozzáfűzi, hogy tekintettel a Bizottságot a Vámkódex 239. cikke alapján az általános méltányossági szabály végrehajtására vonatkozó határozat elfogadása során megillető mérlegelési jogkörre, a meghallgatáshoz való jog tiszteletben tartását még inkább biztosítani kell (az Elsőfokú Bíróság T-346/94. sz., France-aviation kontra Bizottság ügyben 1995. november 9-én hozott ítéletének [EBHT 1995., II-2841. o.] 34. pontja, a T-42/96. sz., Eyckeler & Malt kontra Bizottság ügyben 1998. február 19-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-401. o.] 77. pontja, a T-50/96. sz., Primex Produkte Import-Export és társai kontra Bizottság ügyben 1998. szeptember 17-én hozott ítéletének [EBHT 1998., II-3773. o.] 60. pontja, a T-290/97. sz., Mehibas Dordtselaan kontra Bizottság ügyben 2000. január 18-án hozott ítéletének [EBHT 2000., II-15. o.] 46. pontja és a fent hivatkozott Kaufring és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletének 152. pontja).

93 Ezért a felperes lényegében úgy véli, hogy a meghallgatáshoz való jogot kiterjesztően kell értelmezni, azaz hogy mind írásbeli, mind szóbeli észrevételeit figyelembe kell venni. Ebből a szempontból az a tény, hogy a végrehajtási rendelet 906a. cikke csak írásbeli eljárást ír elő, nem jelenti azt, hogy a szóbeli eljárás kifejezetten kizárt lenne.

A felperes ezzel kapcsolatban a versenyjogra és a dömpingellenes szabályokra utal, amelyek írásbeli és szóbeli eljárást is előírnak. Hozzáfűzi, hogy az ítélkezési gyakorlat az erre vonatkozó kifejezett szabályozás hiánya ellenére az állami támogatások területén elfogadta a szóbeli meghallgatás elvét.

94 A felperes azt állítja, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében az érintett személy számára lehetővé kell tenni, hogy a közigazgatási eljárás során jogszerűen érvényesíthesse álláspontját (a Bíróság 259/85. sz. Franciaország kontra Bizottság ügyben 1987. november 11-én hozott ítéletének [EBHT 1987., 4393. o.] 12. pontja). Ez a gyakorlatban az érintett személy szóbeli meghallgatása révén történhet. Ugyanilyen módon az emberi jogok és alapvető szabadságjogok európai egyezményének 6. cikkét is kiterjesztően kellene értelmezni, mégpedig úgy, hogy az magában foglalja a meghallgatáshoz való jog írásbeli és egyúttal szóbeli formáját is.

95 Következésképpen a felperes úgy véli, hogy – mivel a szóbeli meghallgatására vonatkozó kérelmét arra való hivatkozással utasították el, miszerint nem tudta bizonyítani, hogy álláspontjának megítélésén bármit is változtatott volna annak szóbeli ismertetése – a Bizottság megfelelő indokolás nélkül, a fent említett ítélkezési gyakorlat ellenében járt el.

96 Végül pedig a felperes azt állítja, hogy az egyetlen lényeges kérdés arra vonatkozik, hogy képes volt-e az eljárás során álláspontját jogszerűen érvényre juttatni a Bizottság által felhozott észrevételekkel szemben. Márpedig erre nem kerülhetett sor. A felperes jelzi ugyan, hogy három alkalommal tényleg fogadták a Bizottság szervei, de ezekre a megbeszélésekre jóval az elengedés iránti kérelem Bizottsághoz történő átküldése előtt, és minden alkalommal más tárgyalópartnerekkel került sor. Ezen túlmenően e megbeszélések idején a felperes még nem ismerte a Bizottság által felhozott indokokat, mivel a Bizottság előtti eljárás ekkor még nem kezdődött el. A felperes legfőképpen úgy véli, hogy a közötte és a francia hatóság, illetve a Bizottság között történt levélváltások nem tették lehetővé bizonyos lényeges pontok tisztázását. E pontokat olyan közvetlenebb és dinamikusabb eljárás keretében lehetett volna megtárgyalni, amilyen a Bizottság szervei által történő meghallgatás, amelynek révén érvényesíteni lehetett volna a védelem jogait is. A felperes példaként

megállapítja, hogy a T-134/03. sz. ügyben az egyedül a rendelkezésére álló írásbeli kereset révén nem tudta eloszlatni a francia vámhatóságoknak a Cogema által elkövetett technikai tévedés fennállására vonatkozó kételyeit, amely pedig a különleges helyzet fennállása hiányának megállapítására vezette e hatóságokat. A T-135/03. sz. ügyben a Bizottság lényegében nem is foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy a felperes megkerülte-e, vagy sem a dömpingellenes jogszabályokat, noha ennek eldöntése fontos lenne a Vámkódex 239. cikke alapján történő különleges helyzet esetleges megállapíthatósága szempontjából.

97 Ami másodszor az ügyiratokhoz történő hozzáférést illeti, a felperes – az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 145., 43. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 331. o.) 1. cikkére hivatkozva – felidézi, hogy a Bizottság csak nehezen, és a keresetlevelek leadásának napján részlegesen adott helyt az egyes dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó jogos kérésének.

98 A felperes nevezetesen jelzi, hogy 2003. január 23-án kérte a Bizottságtól a 2002. november 12-i szakértői csoport üléséről készült jegyzőkönyvhöz való hozzáférést, és azután 2003. február 24-én és március 20-án meg kellett ismételnie a kérést, mivel a Bizottság 2003. február 3-i levelében közölt információk rendkívül korlátozottak voltak.

99 A Bizottság először is a meghallgatás kapcsán úgy véli, hogy a felperesnek minden eszköze megvolt álláspontjának ismertetésére, miként ezt a REM 02/02. sz. ügyben 2002. október 11-én adott terjedelmes és részletes válaszai is bizonyítják. Egyébiránt megjegyzi, hogy nagyfokú nyitottságról tett tanúbizonyságot, amennyiben három alkalommal is fogadta a felperest. Ezen túlmenően úgy véli, hogy a felperes érvelése akkor bírna jelentőséggel, ha bizonyítani tudná, hogy álláspontját nem volt képes

jogszerűen érvényesíteni. Márpedig a felperes nem tudta bizonyítani, hogy az írásbeliség kizárólagos alkalmazása csökkentette volna védekezésének hatékonyságát.

100 A Bizottság azután arra hivatkozik, hogy a felperes által hivatkozott ítélkezési gyakorlat az 1677/98 rendelet hatálybalépése előtti helyzetre vonatkozik, amely rendelet a végrehajtási rendeletbe iktatta az új 906a. cikket, amely azt írja elő, hogy a visszafizetésért vagy elengedésért folyamodó kérelmező a Bizottsággal írásban közli ellenvetését, amennyiben ez utóbbi kedvezőtlen döntést szándékozik hozni.

101 A Bizottság megállapítja, hogy ezeket az új szabályokat alkalmazták azon eljárás során, amely alapján a jelen ítélet 92. pontjában már hivatkozott Kaufring és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletet hozták. Hangsúlyozza, hogy az Elsőfokú Bíróság ebben az ügyben nem semmisítette meg a Bizottság határozatát a meghallgatás hiányára hivatkozva, és hogy az észrevételek írásbeli kifejtése céljából elegendőnek találta a végrehajtási rendelet 906a. cikke által biztosított lehetőséget.

102 Ami másodszor az ügyiratokhoz történő hozzáférést illeti, a Bizottság úgy véli, hogy a felperes érvelése nem bír jelentőséggel. Jelzi, hogy valamennyi kért dokumentumot átadta a felperes számára. A Bizottság megállapítja, hogy a szakértői csoport üléséről készített emlékeztető volt az egyetlen olyan dokumentum, amelyhez a felperes nem juthatott hozzá azonnal, mivel az ehhez történő hozzáférésre vonatkozó kérelem 2003. január 23-án, azaz a vitatott határozatok meghozatalát követő időpontban keletkezett. Következésképpen – még ha feltételezzük is, hogy az ügyiratokhoz történő hozzáférést visszautasították, ami teljesen megalapozatlan – az ilyen visszautasítás természeténél fogva nem befolyásolná a vitatott határozatok érvényességét.

103 Mindezeken túlmenően a Bizottság hangsúlyozza, hogy az említett emlékeztető átadása során történt késedelem az 1049/2001 rendelet szempontjából indokolt volt. A kérdéses dokumentum ugyanis kereskedelmi érdekekhez fűződő fontos információkat tartalmazhat, a felperes ügyvédje pedig a hozzáférésre vonatkozó kérelem benyújtása során nem igazolta azonnal az erre vonatkozó meghatalmazását.

104 Végül a Bizottság kiemeli, hogy a felperes nem hivatkozik a végrehajtási rendelet 906a. cikkének megsértésére.

– Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

105 Először is emlékeztetni kell arra, hogy a védelemhez való jog tiszteletben tartásának elve megköveteli, hogy minden olyan személy számára, akire nézve terhelő határozatot hozhatnak, lehetővé kell tenni, hogy álláspontját érdemben előadhassa, legalábbis a Bizottság által határozata indokolása érdekében a terhére felhozott körülmények tekintetében (lásd e tekintetben a fenti 92. pontban hivatkozott Fiskano kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 40. pontját, a Bizottság kontra Lisrestal és társai ügyben hozott ítélet 21. pontját és a Kaufring és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 153. pontját).

106 A Bizottság által a Vámkódex 239. cikke értelmében hozott határozatok esetében az elengedésért folyamodó kérelmező védelemhez való jogának tiszteletben tartását a végrehajtási rendelet 906a. cikkében említett eljárás biztosítja (lásd a jelen ítélet 11. pontját).

107 A szóban forgó esetben ez az eljárás a 2002. szeptember 9-i levél mellékletében található (lásd a jelen ítélet 26. pontját) tíz oldalas feljegyzés közlésével teljesült,

amely tartalmazza azon ténybeli és szabályozási elemeket, amelyek alátámasztják a REM 02/02. és a REM 03/02. sz. ügyben a Bizottság által meghozni szándékozott elutasító határozatot. A felperes a 2002. október 11-i – a REM 02/02. sz. ügyben 14 mellékletet tartalmazó 24 oldalas és a REM 03/02. sz. ügyben 10 mellékletet tartalmazó 21 oldalas – levele elküldésével ráadásul élt a Bizottság kifogásaira vonatkozó álláspontjának ismertetéséhez való jogával, amely levelekben kifejtette megjegyzéseit és érveit.

108 Ami először is a felperes álláspontjának a meghallgatás keretében történő előadására vonatkozó kérés visszautasítását illeti, megállapítható, hogy sem a szóban forgó közigazgatási eljárásra vonatkozó különös rendelkezés, azaz a végrehajtási rendelet 906. cikke, sem a védelemhez való jog tiszteletben tartásának általános elve nem ad lehetőséget az elengedésért folyamodó kérelmező számára ilyen meghallgatásra.

109 Ezen túlmenően a Bizottság által a Vámkódex 239. cikke alapján hozott határozat különleges természete nem teszi szükségessé, hogy az elengedésért folyamodó kérelmező álláspontjának írásban történő bemutatásán felül észrevételeit szóban is ismertesse.

110 Az Elsőfokú Bíróság megállapítja tehát, hogy a felperes a 2002. október 11-i részletes levele révén teljes mértékben kihasználta az álláspontjának a Bizottsággal történő megismertetése érdekében számára nyitva álló lehetőséget. A felperes ezzel ellentétes álláspontjának alátámasztása érdekében felhozott példák (lásd a jelen ítélet 96. pontját) nem vonják kétségbe ezt a következtetést, miután ezek a példák nem tartalmaznak olyan elemet, amelyet a felperes nem tudott volna írásban érvényesíteni.

111 Ami másodszor az ügyiratokhoz történő hozzáférést illeti, megállapítható hogy – miként azt a Bizottság jogosan kiemeli – az azokhoz történő hozzáférésre vonatkozó kérelmet a vitatott határozatok meghozatalát követően, a jelen kereset előkészítése során adták elő. Ilyen módon az 1049/2001 rendelet felperes által hivatkozott megsértése – még ha az be is következett – nem befolyásolja a vitatott határozatok érvényességét, azt ugyanis az elfogadásuk napján kell vizsgálni. Ezen túlmenően az Elsőfokú Bíróság kiemeli, hogy a felperes nem bizonyította, hogy nem jutott hozzá a kért dokumentumokhoz. A szakértői csoport üléséről készült emlékeztetőt ugyanis a Bizottság teljes terjedelmében rendelkezésére bocsátotta.

112 Mindezek alapján az első jogi érv ötödik részének mindkét felét el kell utasítani.

113 Miután az első jogi érv egyik részének sem lehet helyt adni, azt el kell utasítani.

A Vámkódex 239. cikkének alkalmazása során elkövetett nyilvánvaló mérlegelési hibán alapuló második jogi érvről

114 A második jogi érv azon a Bizottság által elkövetett nyilvánvaló mérlegelési hibán alapul, amely szerint a Vámkódex 239. cikke alkalmazásának feltételei nem álltak fenn. E jogi érv három részből áll. Az első rész a különleges helyzet fennállásának Bizottság általi tagadásán alapul. A második rész a felperesnek tulajdonítható megtévesztés hiányán alapul. A harmadik rész a felperes súlyos gondatlansága hiányának a Bizottság által történő elismerése megtagadásán alapul.

115 Kétségtelen tény hogy a felperes részéről nem merült fel csalárd szándék, ezért a második részt nem kell megvizsgálni. Mindent összevetve először is a felperes gondatlanságának állítólagos hiányára vonatkozó harmadik részt kell megvizsgálni.

A felek érvei

116 A felperes emlékeztet rá, hogy a Vámkódex 239. cikke alkalmazásának egyik konjunktív feltétele az érintett személy súlyos gondatlanságának hiánya. Hozzáfűzi, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint (jelen ítélet 92. pontjában hivatkozott Kaufring és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 278. pontja) a nyilvánvaló hanyagság a Vámkódex 220. cikkének (2) bekezdése értelmében a tévedés felismerésének körülményeivel áll összefüggésben.

117 A tévedés felismerése körülményeinek ez utóbbi rendelkezés fényében történő értékelése az érintett személy tévedésének pontos természete, szakmai tapasztalata és gondossága alapján történhet (a Bíróság C-64/89. sz., Deutsche Fernsprecher ügyben 1990. június 26-án hozott ítéletének [EBHT 1990., I-2535. o.] 24. pontja, a C-371/90. sz. Beirafio ügyben 1992. április 8-án hozott ítéletének [EBHT 1992., I-2715. o.] 21. pontja, a C-187/91. sz. Belovo ügyben 1992. július 16-án hozott ítéletének [EBHT 1992., I-4937. o.] 17. pontja és a C-250/91. sz., Hewlett Packard France ügyben 1993. április 1-jén hozott ítéletének [EBHT 1993., I-1819. o.] 22. pontja). Ezen értékelésnek az adott eset különleges körülményeinek a figyelembevétele alapján kell történnie (a Bíróság C-153/94. és C-204/94. sz. Faroe Seafood és társai egyesített ügyekben 1996. május 14-én hozott ítéletének [EBHT 1996., I-2465. o.] 101. pontja).

118 Ezen elvek fényében a felperes azt állítja, hogy a Bizottság nyilvánvaló mérlegelési hibát követett el, miután úgy értékelte, hogy a súlyos gondatlanság hiányára vonatkozó feltétel a szóban forgó esetben nem teljesült.

119 Először is – a tévedés pontos természete kapcsán – megállapítható, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint ezt a kérdést az alapján kellene vizsgálni, hogy az illetékes hatóságok mennyi ideig voltak tévedésben.

120 A felperes szerint a Bizottság tévesen utasítja el eleve az időmúlásra vonatkozó ismérvet, amennyiben annak tagadása érdekében csak a vámhatóságok által elkövetett hibát ismeri el. Jelen ügyekben inkább a vámbizományosok által elkövetett hibákat – nevezetesen a T-134/03. sz. ügyben a Cogema által megvalósított fiktív raktározást, a T-135/03. sz. ügyben pedig az egyszerűsített vámkezelési eljárásra vonatkozó, a SCAC által be nem tartott utasítást – kellene vizsgálni.

121 A felperes azt állítja, hogy szakmai tapasztalata és gondossága ellenére sem tudta előre látni vagy felismerni a vámbizományosok tévedését.

122 Másodszor a gazdasági szereplő szakmai tapasztalata kapcsán a felperes megállapítja, hogy a Bíróság C-48/98. sz., Söhl & Sölke ügyben 1999. november 11-én hozott ítéletének (EBHT 1999., I-7877. o.) 57. pontja értelmében azt kell vizsgálni, hogy az érintett személy tevékenysége elsősorban import- és exportügyletek végzésében áll-e, és hogy a szóban forgó érintett személy rendelkezik-e az ilyen ügyletek vitelében korábbi szakmai tapasztalattal.

123 A felperes hangsúlyozza, hogy gyakran importál a 3319/94 rendeletben említett termékeket. Ez azonban megítélése szerint nem jelenti azt, hogy e termékek franciaországi vámkezelési eljárásában mélyreható ismeretekkel rendelkezne. Éppen ezért vette igénybe az engedélyezett vámbizományos segítségét, és ezért nem tudta felismerni az utóbbi által elkövetett tévedést.

124 Harmadszor a felperes gondossága kapcsán megállapítja, hogy a jelen ítélet 122. pontjában hivatkozott Söhl & Sölke ügyben hozott ítélet 58. pontja értelmében azon érintett személy, akinek kétsége támad fel az olyan szabályok pontos végrehajtásával kapcsolatban, amelyek végrehajtásának hiányában vámtartozás keletkezik, köteles tájékozódni, és az összes lehetséges módon felvilágosítást kérni annak érdekében, hogy elkerülje az említett rendelkezések áthágását.

125 Márpedig a jelen ügyekben a felperes tanúbizonyságot tett a szükséges gondosságról. Először is a rendelet elfogadását követően módosította az addig alkalmazott vámkezelési eljárást, hogy ne kerüljön sor közvetett számlázásra. A felperes azután azt állítja, hogy azok az elszigetelten előforduló, és kisebb mérvű számlázási tévedések, amelyekre a Bizottság is rámutatott, a rendes kereskedelmi kockázat körébe tartoznak, és nem lehet belőlük hanyagságra következtetni, különösen akkor, ha már az említett tévedéseket kijavították.

126 Válaszában a felperes hangsúlyozza, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében (lásd a jelen ítélet 124. pontját) nincs összefüggés az egyik oldalról a Cogemának és a SCAC-nak adott állítólagosan kivitelezhetetlen utasításai, a másik oldalról pedig a módosított, az Európai Közösségben tagsággal nem rendelkező országokból érkező dömpingelt behozatallal szembeni védelemről szóló, 1995. december 22-i 384/96/EK tanácsi rendelet (HL 1996. L 56., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 10. kötet, 45. o.) által lehetővé tett visszafizetés ki nem használása, illetve a gondosság állítólagos hiányának bizonyítása között.

127 Ez alapján – a felperes véleménye szerint – a gondosság hiánya nem róható fel számára. A fentiekből következően nem állapítható meg vele szemben a nyilvánvaló hanyagság fennállása.

128 A Bizottság először is a tévedés pontos természetét illetően megjegyzi, hogy nem áll meg a felperes azon érvelése, amely a vámbizományos állítólagos tévedésére történő hivatkozás révén saját felelősségének csökkentésére irányul. Az elengedési eljárásban ugyanis a megbízott tévedése az érintett személyt nem mentesíti a felelősség alól, függetlenül attól, hogy a tévedés ténylegesen bekövetkezett-e, vagy sem. A megbízott esetleges szerződési felelősségének megállapítása nem a megtámadott határozat elfogadására irányuló eljárás keretében történik.

129 Ezen túlmenően a Bizottság azt állítja, hogy a felperes összekeveri a vámbizományos és a vámhatóság tévedését, noha kizárólag ez utóbbi alapozhatja meg a különleges helyzet megállapítását.

130 Másodszor a felperes szakmai tapasztalatát illetően a Bizottság hangsúlyozza, hogy azt nemcsak egy adott tagállamra vonatkoztatva kell vizsgálni. Az ítélkezési gyakorlat értelmében ugyanis ahhoz, hogy a felperes megfelelő szakmai tapasztalattal rendelkezőnek minősüljön, elegendő, hogy a szóban forgó ügyben érintettekkel azonos árukkal néhány importügyletet lebonyolítson az Európai Unión belül, és hogy szokásos tevékenysége keretében import- és export-ügyleteket végezzen. Márpedig a szóban forgó esetben éppen erről van szó, amit az is alátámaszt, hogy a felperes megszerezte a franciaországi pénzügyi képviseletét ellátó Champagne Fertilisants-t, aminek következtében a felperes már a szóban forgó áruk legelső szállításától fogva gyakorlott gazdasági szereplőnek számított.

131 A Bizottság hozzáfűzi, hogy a felperes merő óvatlanságból azzal kérkedett, hogy – hivatkozott gyakorlatlansága ellenére – pontos utasításokat adott vámbizományosai számára, ahelyett hogy ezek tanácsát kérte volna ki az egyébként is nehezen végrehajtható 3319/94 rendelet kapcsán.

132 Harmadszor a felperes gondosságát illetően a Bizottság – bár elismeri a számlázási tévedések lehetőségét – azt válaszolja, hogy a felperes egyéb tekintetben sem járt el megfelelő gondossággal, miként azt a REM 02/02. sz. határozat (79)–(82) bekezdése és a REM 03/02. sz. határozat (75)-(79) bekezdése mutatja.

133 A felperes ugyanis kivitelezhetetlen utasításokat adott vámbizományosai számára, amelyek végrehajtását nem is ellenőrizte.

134 Ezen túlmenően a felperes a 384/96 rendelet 11. cikkének (8) bekezdése által lehetővé tett visszafizetés lehetőségét – az annak céljából rendelkezésre álló idő alatt – meg sem próbálta kihasználni.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

135 Elöljáróban emlékeztetni kell arra, hogy a Vámkódex 239. cikke szerinti nyilvánvaló hanyagság vizsgálata céljából figyelembe kell venni különösen azon rendelkezés bonyolult mivoltát, amely rendelkezés végrehajtásának elmulasztása a vámtartozást keletkeztette, valamint az érintett személy szakmai tapasztalatát és gondosságát (a fenti 122. pontban hivatkozott Söhl & Sölke ügyben hozott ítélet 56. pontja és a Bíróság C-156/00. sz., Hollandia kontra Bizottság ügyben 2003. március 13-án hozott ítéletének [EBHT 2003., I-2527. o.] 92. pontja).

136 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint egyébiránt a Bizottság a Vámkódex 239. cikkének alkalmazása során történő határozathozatal során mérlegelési

jogkörrel rendelkezik (a fenti 92. pontban hivatkozott Mehibas Dordtselaan kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 46. és 78. pontja). Egyúttal a behozatali vámok visszafizetése vagy elengedése – amelyre csak bizonyos feltételek mellett, és pontosan meghatározott esetekben kerülhet sor – a rendes import- és export-szabályozáshoz képest kivételes lehetőségnek számít, és ebből következően a visszafizetésről rendelkező szabályokat szigorúan kell értelmezni. Miután a súlyos gondatlanság hiánya a behozatalivám-visszafizetés vagy -elengedés alapfeltétele, e kifejezést különösen úgy kell értelmezni, hogy a visszafizetések és elengedések száma korlátozott maradjon (a fenti 122. pontban hivatkozott Söhl & Sölke ügyben hozott ítélet 52. pontja).

137 Először is, ami a rendelkezések bonyolult mivoltát illeti – amelyek végre nem hajtása keletkeztette a vámtartozást – megállapítható, hogy az Elsőfokú Bíróság már határozott arról (a T-104/02. sz., Gondrand Frères kontra Bizottság ügyben 2004. szeptember 21-én hozott ítélet [EBHT 2004., II-3211. o.] 59–62. és 66. pontja), hogy a 3319/94 rendelet 1. cikke (3) bekezdésének második albekezdése nem vet fel különös értelmezési nehézséget.

138 Ami ezen túlmenően a tévedés pontos természetét illeti, az Elsőfokú Bíróság megállapítja hogy a felperes által hivatkozott ítélkezési gyakorlat (a jelen ítélet 117. pontja) jelen esetben nem bír jelentőséggel, miután a szóban forgó ügyben egyedül a megbízottak, és nem a vámhatóságok által elkövetett állítólagos tévedésről van szó.

139 Hangsúlyozni kell azonban, hogy a Bizottság jogosan hangoztatja, hogy a felperes nem mentesítheti magát a felelőssége alól megbízottjainak tévedésére hivatkozva, függetlenül attól, hogy a tévedés ténylegesen bekövetkezett-e, vagy sem. Ebből a szempontból emlékeztetni kell arra, hogy a szóban forgó termékek behozatalának módját a felperes egyedül dolgozta ki, és egyébként szabadon választotta meg vámbizományosait is, ilyen módon tehát a Vámkódex 239. cikke alkalmazása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az érintett személy vagy megbízottja követte-e el a vámtartozást keletkeztető tévedést. Mindenesetre az ilyen tévedés nem terhelheti a Közösség költségvetését (lásd e tekintetben, a különleges helyzet

fennállására vonatkozóan, a fenti 92. pontban hivatkozott Mehibas Dordtselaan kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 76–78. és 82–83. pontját).

140 Másodszor ami a felperes szakmai tapasztalatát illeti, az Elsőfokú Bíróság emlékeztet rá, azt kell vizsgálni, hogy olyan gazdasági szereplőről van-e szó, amelynek szakmai tevékenysége elsősorban import- és exportügyletekben áll, valamint hogy az ilyen ügyletek vitelében szerzett-e már bizonyos fokú szakmai tapasztalatot (a fenti 122. pontban hivatkozott Söhl & Sölke ügyben hozott ítélet 57. pontja).

141 Ennek alapján megállapítható, hogy a felperes maga is elismeri, hogy a 3319/94 rendeletben említett nitrogéntartalmú termékek importügyleteiben jelentős szakmai tapasztalattal rendelkezik. Ezen túlmenően, miként azt a Bizottság jogosan hangsúlyozza, a felperes már a jelen ügyet megelőzően is foglalkozott ilyen termékek behozatalával. Következésképpen a Bizottság jogosan állapítja meg, hogy a felperes már a REM 02/02. sz. ügyben végzett legelső szállítás alkalmával is megfelelő szakmai tapasztalattal rendelkezett.

142 Harmadszor ami az érintett személy gondosságát illeti, az Elsőfokú Bíróság emlékeztet rá, hogy amennyiben e személynek kétsége támad az olyan szabályok pontos végrehajtása kapcsán, amelyek végrehajtásának hiányában vámtartozás keletkezik, köteles tájékozódni, és az összes lehetséges módon felvilágosítást kérni annak érdekében, hogy elkerülje az említett rendelkezések áthágását (a fenti 122. pontban hivatkozott Söhl & Sölke ügyben hozott ítélet 58. pontja).

143 Márpedig, miként azt a Bizottság jogosan állítja, az ügy irataiból megállapítható, hogy a felperes – aki pedig a szóban forgó termékek vámkezelési műveletei

tekintetében állítólagos járatlanságára, valamint a 3319/94 rendelet alkalmazásában rejlő nehézségekre hivatkozik – nemcsak hogy nem kért tanácsot vámbizományosaitól, hanem még nagyon is pontos utasításokat adott nekik. Megállapítandó továbbá, hogy a vitatott határozatokban a Bizottság nem mulasztotta el azon érvek bemutatását, amelyek alapján a felperes felkészülhetett volna az olyan szabályok pontos végrehajtására, amelyek végrehajtásának hiányában vámtartozás keletkezik (lásd e tekintetben a fenti 92. pontban hivatkozott Kaufring és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítélet 296. pontját).

144 Azonkívül, a számlák kiállítása során a felperes által elkövetett tévedések is gondosságának hiányát bizonyítják.

145 Nem róható azonban fel a felperesnek, hogy nem használta ki a 384/96 rendelet 11. cikkének (8) bekezdése által nyújtott lehetőséget. A felülvizsgálati eljárásra ugyanis csak olyan adatokban történt változás esetén kerülhet sor, amelyek a dömpingellenes vámok megállapításáról szóló rendeletben meghatározott értékek alapjául szolgálnak. Ennek tehát az a célja, hogy a kötelező vámokat azon elemek változásához igazítsa, amelyek alapján a vámok kiszámításra kerültek, és ezen elemek módosulását feltételezi (az Elsőfokú Bíróság T-7/99. sz., Medici Grimm kontra Tanács ügyben 2000. június 29-én hozott ítéletének [EBHT 2000., II-2671. o.] 82. pontja).

146 Egészében véve tehát a szóban forgó ügy folyamán a felperes által tanúsított magatartás nem minősíthető eléggé gondosnak.

147 A fentiekből következően a Bizottság nem követett el nyilvánvaló mérlegelési hibát, amennyiben a vitatott határozatokban úgy ítélte meg, hogy a felperes részéről a

súlyos gondatlanság hiányának feltétele nem állott fenn. Ez alapján a második jogi érv harmadik részét – mint megalapozatlant – el kell utasítani.

148 A végrehajtási rendelet 905. cikkének megfogalmazásából egyébként az következik, hogy a behozatali vám visszafizetése két kumulatív feltétel – nevezetesen először is a különleges helyzet fennállása, másodszor pedig az érintett személy részéről megnyilvánuló súlyos gondatlanság és megtévesztés hiánya – együttes fennállása esetén lehetséges. Következésképpen ahhoz, hogy a vámok visszafizetését megtagadják, elegendő, hogy e két feltétel egyike ne álljon fenn (a fenti 92. pontban hivatkozott Mehibas Dordtselaan kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 87. pontja, az Elsőfokú Bíróság T-282/01. sz., Aslantrand kontra Bizottság ügyben 2004. február 12-én hozott ítéletének [EBHT 2004., II-693. o.] 53. pontja és a fenti 137. pontban hivatkozott Gondrand Frères kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 57. pontja).

149 Miután a súlyos gondatlanság hiányára vonatkozó feltétel nem áll fenn, nem kell megvizsgálni a második jogi érvnek a különleges helyzet fennállására vonatkozó első részét.

150 Ez alapján a második jogi érvet – mint megalapozatlant – el kell utasítani.

Az indokolási kötelezettség megsértésén alapuló harmadik jogi érvről

A felek érvei

151 A felperes azt állítja, hogy a Bizottság nem teljesítette az EK 253. cikk szerint őt terhelő indokolási kötelezettséget.

152 A felperes pontosabban azt rója fel a Bizottságnak, hogy nem indokolta meg, miért nem vette figyelembe a vitatott határozatokban azt a tényt, hogy a felperes nem kerülte meg a dömpingellenes jogszabályokat. A felperes ugyanis úgy véli, hogy a közvetett számlázás – amelyet meglátása szerint a vámbizományosok tévedése mesterségesen idézett elő – önmagában nem indokolja a 3319/94 rendelet 1. cikke (3) bekezdésének második albekezdésében előírt különleges vám alkalmazását.

153 A felperes továbbá megállapítja, hogy a Vámkódex 239. cikke valójában méltányossági szabály, amelyet akkor kell alkalmazni, amikor valamely gazdasági szereplő számára nem lenne méltányos olyan hátrányt okozni – mint amilyen a különleges vám alkalmazása –, amelyet egyébként nem kellene elviselnie. Hozzáfűzi, hogy a vitatott határozatok azért nem tekinthetők méltányosnak, mert a Cogema és a SCAC által elkövetett tévedések hiányában nem kellett volna különleges vámot fizetnie. A Bizottság tehát elmulasztotta indokolási kötelezettségét, miután nem indokolta meg pontosan, hogy határozatai miért tekintendők méltányosnak.

154 Végül pedig a felperes hangsúlyozza, hogy – még ha el is fogadja, hogy a REM 1/98. sz. ügy nem hasonlítható a REM 02/02. sz. és 03/02. sz. ügyekhez – a Bizottság nem magyarázta meg, hogy a REM 1/98. sz. ügyben – a jelen ügyekben elfoglalt álláspontjával szemben – miért vette figyelembe azt, hogy a behozatali ár magasabb volt a 3319/94 rendeletben meghatározott árnál.

155 A Bizottság e tekintetben a második jogi érv első részével kapcsolatban kifejtett érveire utal vissza, amelyek egyrészről a vámbizományosok állítólagos tévedésére, másrészről pedig a jelen ügyek és a REM 1/98. sz. ügy egymással történő összehasonlítására vonatkoznak.

Az Elsőfokú Bíróság álláspontja

156 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK 253. cikkben megkövetelt indokolásból világosan és egyértelműen ki kell tűnnie az aktust kibocsátó intézmény megfontolásainak, oly módon hogy az érintett személyek megismerhessék a meghozott intézkedést alátámasztó körülményeket, és érvényesíthessék jogaikat, illetve a közösségi bíróság gyakorolhassa felülvizsgálati jogkörét. Nem szükséges azonban, hogy az indokolás külön kitérjen valamennyi jelentőséggel bíró tény- és jogkérdésre. Azt a kérdést ugyanis, hogy valamely aktus indokolása megfelel-e az EK 253. cikk követelményeinek, nem pusztán a megfogalmazására tekintettel kell megítélni, hanem az összefüggéseire, valamint az érintett tárgyra vonatkozó jogszabályok összességére való tekintettel is (lásd a fenti 92. pontban hivatkozott Mehibas Dordtselaan kontra Bizottság ügyben hozott ítélet 92. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

157 A Vámkódex 239. cikke szerinti elengedés iránti kérelem elutasítására vonatkozó határozatok esetében a Bizottság indokolási kötelezettsége annak világos megfogalmazásában áll, hogy az említett rendelkezésben meghatározott feltételek miért nem állnak fenn.

158 Márpedig a vitatott határozatok olvasata alapján kitűnik, hogy a Bizottság világosan kifejtette, miért értékelte úgy, hogy a Vámkódex 239. cikkében meghatározott feltételek nem álltak fenn. Megállapítható ugyanis, hogy – ami a T-134/03. sz. ügyet illeti – a Bizottság a REM 02/02. sz. határozat (35)–(68) bekezdésében (10–21. o.), illetve (69)–(86) bekezdésében (21–26. o.) kifejtette, miért nem állnak fenn a különleges helyzet fennállására, illetve a súlyos gondatlanság hiányára vonatkozó feltételek. Ugyanígy járt el a T-135/03. sz. ügy alapjául szolgáló REM 03/02. sz.

határozat (34)–(65) bekezdésében (10–21. o.), illetve (66)–(80) bekezdésében (21–25. o.) is.

159 Ezenfelül az Elsőfokú Bíróság megállapítja, hogy a vitatott határozatok jogszerűsége tekintetében képes volt felülvizsgálati jogkörét gyakorolni. Azt is megállapítja, hogy a közigazgatási eljárás, a keresetlevél és a válasz irataiból, valamint a tárgyalás irataiból kitűnik, hogy a felperes tökéletesen megértette mind az elutasító határozatok tervezeteit, mind pedig a vitatott határozatokat, sőt az elengedés iránti kérelmei, majd később a vitatott határozatok ellen beadott megsemmisítés iránti keresetei alátámasztásának céljából is szilárd és részletes érvrendszert tudott felépíteni az ügy érdemére vonatkozóan.

160 Következésképpen a harmadik jogi érvet – mint megalapozatlant – el kell utasítani.

161 A fentiekből következően a kereseteket el kell utasítani.

A költségekről

162 Az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 87. cikkének 2. §-a alapján az Elsőfokú Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a felperes pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell saját költségein túl az utóbbi részéről felmerült költségek viselésére.

A fenti indokok alapján

AZ ELSŐFOKÚ BÍRÓSÁG (kibővített első tanács)

a következőképpen határozott:

1) A kereseteket elutasítja.

2) A felperes viseli saját költségeit, valamint a Bizottság részéről felmerült költségeket.

Vesterdorf Cooke García-Valdecasas

Labucka Trstenjak

Kihirdetve Luxembourgban, a 2005. szeptember 27-i nyilvános ülésen.

H. Jung B. Vesterdorf

hivatalvezető elnök